

ไม่จำเป็นต้องเข้าเรียนมหาวิทยาลัย

เขียนโดย ม.ล.ชาญโชติ ชมพูนุท

วันพุธที่ 04 ตุลาคม 2017 เวลา 00:00 น. - แก้ไขล่าสุด วันพุธที่ 04 ตุลาคม 2017 เวลา 23:55 น.

ผมเขียนบันทึก [ลื่นยุคมหาวิทยาลัย](#) ย ลงบล็อกเมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๐ คนเข้าอ่านมากกว่าบันทึกใดๆ บัดนี้ พบ หนังสือ [Don't Go Back to School : A Handbook for Learning Anything](#)

ที่สาระคล้ายกัน เขียนให้คนเรียนด้วยตนเอง (

[independent learning](#)

) ไม่จำเป็นต้องเข้าเรียน

[มหาวิทยาลัย](#)

ก็มีชีวิตที่ดีได้

เขาบอกว่า ในสหรัฐอเมริกา กระแสเข้าเรียนระดับอุดมศึกษาสำหรับทุกคน เพิ่งเริ่มหลังสงครามโลก ครั้งที่สอง เมื่อทหารผ่านศึกกลับจากสงครามและได้รับสิทธิเข้าเรียนมหาวิทยาลัยฟรี มีผลให้การเรียนจบมหาวิทยาลัยกลายเป็นพื้นฐานความรู้สำหรับการมีงานที่ดีทำในเวลาต่อมา

แต่บัดนี้สถานการณ์แตกต่างออกไป ตอนนั้น (หลังสงครามโลกครั้งที่สอง) ค่าเล่าเรียนของ มหาวิทยาลัยไม่สูงลิ่วอย่างในปัจจุบัน การเรียนจบมหาวิทยาลัยเป็นเครื่องประกันการมีงานทำ และการที่ เงินเดือนเพิ่มทุกปี สภาพนั้นจบสิ้นไปแล้ว

หนังสือไม่ได้ระบุชัดเจน แต่ผมเข้าใจว่า เวลานี้การเรียนจบมหาวิทยาลัยไม่ประกันว่าผู้นั้นทำงานเป็น ดังนั้นสถานประกอบการจึงลดความเชื่อถือใบปริญญาลงไป หันไปเชื่อถือใบประวัติการเรียนและการฝึก/ทำงาน และใบรับรองของบุคคลที่น่าเชื่อถือแทน ยิ่งนับวันใบปริญญาก็ยิ่งด้อยค่าลง

การเรียนที่มีคุณค่า เป็นการเรียนโดยกำกับตัวเอง (independent learning) มาจากแรงขับเคลื่อนภายใน (intrinsic motivation) แต่การเรียนในมหาวิทยาลัยผู้เรียน เรียนตามข้อกำหนดของหลักสูตร และการให้เกรด ซึ่งเป็นแรงผลักดันจากภายนอก (external motivation) การเรียนแบบกำกับตัวเองสามารถทำได้สะดวกในยุคปัจจุบัน ที่มีรายวิชาออนไลน์มากมาย

ไม่จำเป็นต้องเข้าเรียนมหาวิทยาลัย เป็นเรื่องของอนาคตอันไกล แต่ตอนนี้ยังต้องพึ่งพามหาวิทยาลัย ในเรื่องห้องสมุด แต่ก็มีแนวโน้มว่าจะเกิดระบบเผยแพร่ความรู้แนวทางที่ไม่ตกอยู่ใต้ระบบธุรกิจมากเกินไป อย่างในปัจจุบัน และผมยังสงสัยว่าจะเรียนในห้องปฏิบัติการที่ไหนหากไม่เข้ามหาวิทยาลัย

คำแนะนำต่อการเรียนด้วยตนเองคือ อย่าเรียนคนเดียว ให้ [เรียนโดยอิสระ](#) แต่ไม่ใช่แยกตัว เพราะ การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสังคม ต้องการปฏิสัมพันธ์ หรือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างมนุษย์ โดยที่ระบบไอทีในปัจจุบันเอื้อให้ มนุษย์มีปฏิสัมพันธ์เสมือนได้ แต่ก็ยังต้องการปฏิสัมพันธ์แท้ที่ดี

จงเรียนตามที่เรารัก และเรียนจากการปฏิบัติในโลกหรือชีวิตจริงให้มากที่สุด โดยผมขอเพิ่มเติมว่า เมื่อลงมือปฏิบัติจริงแล้ว ต้องสังเกตและเก็บข้อมูล

ไม่จำเป็นต้องเข้าเรียนมหาวิทยาลัย

เขียนโดย ม.ล.ชาญโชติ ชมพูนุท

วันพุธที่ 04 ตุลาคม 2017 เวลา 00:00 น. - แก้ไขล่าสุด วันพุธที่ 04 ตุลาคม 2017 เวลา 23:55 น.

เอาไปไตร่ตรองสะท้อนคิดเทียบกับตำราด้วย

ระหว่างเรียนต้องสร้างเครือข่ายเพื่อนเรียน และเพื่อนในที่ทำงาน เชื่อมโยงการเรียนกับการทำงาน โดยผมเดาว่าต้องหาทางเรียนจากการสมัครเข้าฝึกงานด้วยการที่จะทำอย่างนี้ได้ต้องฝึกตัวเองให้มีความกล้า ระดับ “หน้าด้าน” (chutzpah) และต้องเขียนเอกสารใบสะสมประสบการณ์การเรียนรู้และทำงาน (portfolio) เอาไว้แสดงตอนสมัครงาน แทนใบปริญญา คู่กับใบแนะนำสนับสนุน (recommendation) จากผู้นำเชื่อถือ สิ่งเหล่านี้ได้จากการมีเครือข่าย

คนที่จะเรียนด้วยตนเองต้องพัฒนาทักษะสร้างเครือข่าย โดยมีคนสร้างเครือข่ายกับศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัย โดยการเขียนจดหมายหรืออีเมลไปหาหรือบางคนใช้วิธีเชิญไปรับประทานอาหารเพื่อพูดคุย ขอคำแนะนำ การเชื่อมโยงกับผู้เชี่ยวชาญที่หลงใหลเรื่องใดเรื่องหนึ่งทำได้ไม่ยาก โดยแสดงความหลงใหลของเรา

อ่านแล้วผมตีความว่า สภาพการเรียนโดยไม่ต้องลงทะเบียนเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย จะค่อยๆ เติบโตขึ้น และอาจกลายเป็นเส้นทางหลักของการศึกษาระดับสูงในอนาคต ๑๐ - ๒๐ ปีข้างหน้า โดยปัจจัยหลักคือความ สนใจตั้งใจมานะที่จะเรียน และสามารถกำกับตัวเองได้ รวมทั้งรู้วิธีสร้างเครือข่ายเรียนรู้ ควบคู่ไปกับ เครือข่ายงาน

ผมคิดว่าเส้นทางหนึ่งสู่งาน คือการสอบเทียบคุณวุฒिवิชาชีพ ซึ่งเวลานี้ในประเทศไทยเราก็มี [สถาบันคุณวุฒिवิชาชีพ](#) (องค์การมหาชน) ให้บริการ

วิจารณ์ พานิช

๑๒ ก.ย. ๖๐